Taubellegal
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

MONITOR PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY

1. 12. 2021 - 31. 12. 2021

(A) PRÁVNÍ PŘEDPISY

(1) NOVELA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

- Poslanecká sněmovna se bude zabývat novelou občanského zákoníku.

- Novela navrhuje změnit § 2158 občanského zákoníku tak, aby v případech, kdy je kupujícím podnikatel a uzavírá kupní smlouvu s jiným podnikatelem v rámci své podnikatelské činnosti, nedocházelo ke zkrácení doby pro uplatnění práv z vadného plnění pod stanovenou dobu dvaceti čtyř měsíců od převzetí zboží.

(2) NOVELA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

- Poslanecká sněmovna se bude zabývat další novelou občanského zákoníku.

- Dle novely má dojít k regulaci příjmů neziskových organizací (obecně prospěšných společností a spolků) ze zdrojů v zahraničí.

- Takové prostředky by mohly být přijaty pouze formou bezhotovostního převodu na účet neziskové organizace, příjem peněžních prostředků ze zahraničí v hotovosti by nebyl povolen. Pokud nezisková organizace získá příjem od zahraničního subjektu, nebo tuzemského subjektu, který má účet v zahraničí, a tento příjem přesahuje částku 5 000 EUR, musí, dle novely, tyto prostředky evidovat na transparentním účtu vedeným u tuzemské banky.

- K regulaci těchto transparentních účtů má být použit zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

(3) NÁVRH ÚSTAVNÍHO ZÁKONA O CELOSTÁTNÍM REFERENDU

- Poslanecká sněmovna se bude zabývat návrhem ústavního zákona o celostátním referendu.

- V referendu by dle návrhu mohlo být rozhodováno o věcech vnitřní nebo zahraniční politiky státu s výjimkou rozhodování o základních právech a svobodách zaručených ústavním pořádkem, státním rozpočtu a věcech znamenajících zásah do právní úpravy nebo správy daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění, ustanovování jednotlivých osob do funkcí a o jejich odvolávání z funkcí a o individuálních právech a povinnostech.

- Navrhovat konání referenda by byl oprávněn každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let ke dni zahájení sběru podpisů, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 250 000 občany České republiky, kteří ke dni podpisu dosáhli věku 18 let. Navrhovat referendum by mohl také Parlament České republiky, a to souhlasem nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny přítomných senátorů.

- Právo hlasovat v referendu má dle návrhu mít každý občan České republiky, který v den konání referenda dosáhl věku 18 let.

- Návrh ústavního zákona by se nevztahoval na konání referenda podle čl. 10a odst. 2 Ústavy České republiky.

(4) NOVELY ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

- Poslanecká sněmovna se bude zabývat novelami zákona o daních z příjmů.

- Na základě novely má dojít ke zvýšení základní slevy na poplatníka, a to na částku 37.260,- Kč. Dále má dojít také ke zvýšení slevy na manžela (manželku) poplatníka žijící s ním ve společné domácnosti, souběžně se zvýšením hranice ročních vlastních příjmů tohoto manžela (manželky), na které je tato sleva uplatňována, a to o 1,5 násobek současného stavu.

- Novela navrhuje zvýšit o 50% také základní slevu na invaliditu, rozšířenou slevu na invaliditu a slevu na držitele průkazu ZTP/P.

- Dle další novely by se sazba daně z příjmů právnické osoby, která za zdaňovací období trvající nejméně 12 měsíců dosáhla zdanitelných příjmů nepřevyšujících částku 3 000 000 Kč, snížila na 15%.

(5) NOVELA ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA

- Poslanecká sněmovna se bude zabývat novelou živnostenského zákona.

- Nově by obec mohla vydat nařízení regulující ubytovací služby dle oboru č. 55, přílohy č. 4, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

- Tímto nařízením by obec byla schopna stanovit období, ve kterém je poskytování ubytovacích služeb v bytových domech, rodinných domech nebo ve stavbách pro rodinnou rekreaci zakázáno a také vymezit podmínky, za jakých je možné poskytování ubytovacích služeb v bytových domech, rodinných domech nebo ve stavbách pro rodinnou rekreaci, a to maximální počet současně ubytovaných osob nebo maximální počet přenocování v jednom kalendářním roce v jedné bytové jednotce, v rodinném domě nebo stavbě pro rodinnou rekreaci.

(B) PRÁVNÍ PŘEDPISY COVID-19

(1) ZÁKON O KOMPENZAČNÍM BONUSU PRO ROK 2022

- Ve Sbírce zákonů byl vyhlášen zákon o kompenzačním bonusu pro rok 2022, o kterém jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc listopad 2021.

- Zákon obnovuje poskytování tzv. kompenzačního bonusu pro osoby samostatně výdělečně činné, pro společníky vybraných společností s ručením omezeným a pro osoby pracující na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti.

- V zákoně jsou obsaženy náležitosti žádosti o kompenzační bonus, a také podmínky, které musí žadatel splňovat, aby se stal subjektem kompenzačního bonusu.

- Výše kompenzačního bonusu se liší v závislosti na tom, zda je subjekt osoba samostatně výdělečně činná, společník, nebo osoba pracující na základě dohody.

- Zákon nabyl účinnosti dne 24. 12. 2021.

(C) GDPR

(1) VÝKLADOVÉ STANOVISKO ČESKÉHO TELEKOMUNIKAČNÍHO ÚŘADU K PRAVIDLŮM PRO MARKETINGOVÉ VOLÁNÍ

- Český telekomunikační úřad (dále jen **ČTÚ**) vydal výkladové stanovisko týkající se pravidel pro marketingové volání, které zavedl zákon č. 374/2021 Sb. (dále jen **zákon o elektronických komunikacích**).

- ČTÚ shrnuje, že zákaz kontaktování za účelem marketingu se vztahuje výlučně k veřejnému seznamu podle § 95 odst. 1 písm. b) nebo § 95 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích, nikoli k jakýmkoli jiným seznamům nebo databázím.

- Veřejný seznamem (účastnickým seznamem, seznamem účastníků) ve smyslu zákona o elektronických komunikacích je pak takový veřejný seznam, jehož účelem je vyhledávání podrobného kontaktu o osobě na základě jejího jména nebo případně nezbytného minimálního množství dalších identifikačních prvků. Veřejný seznam musí být dostupný všem potenciálním zájemcům o jeho využití. ČTÚ dodává, že za vytvoření účastnického seznamu se považuje i náhodné vygenerování telefonních čísel a rovněž seznam telefonních čísel bez jiných identifikačních údajů nebo seznam, ve kterém se uvádí telefonní čísla či osobní nebo identifikační údaje účastníků, kteří neuvedli, že si přejí být kontaktováni za účelem marketingu.

- Zákaz kontaktování za účelem marketingu je zákonem o elektronických komunikacích stanoven ke všem účastníkům bez rozlišení. ČTÚ ve výkladově zprávě také vymezuje pojem marketing jako nabídku zboží nebo služeb nebo jinou propagaci podnikatelské činnosti kontaktujícího, přičemž za kontaktování za účelem marketingu ve smyslu zákona o elektronických komunikacích lze považovat i případy kontaktování za účelem nabídky schůzky s možností nabídky zboží nebo služeb.

- Výkladové stanovisko obsahuje také souhrn vysvětlení a odpovědí na vybrané dotazy a problémy.

- Celé znění výkladového stanoviska je k dispozici zde.

(D) JUDIKATURA

(1) PRŮTAHY V SOUDNÍM ŘÍZENÍ V PŘÍPADĚ, KDY SOUDU NEBYL JINÝM SOUDEM ZAPŮJČEN SOUDNÍ SPIS
(rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 30 Cdo 267/2021)

- Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu, podle kterého žalobkyně nemá nárok na náhradu za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou soudního řízení vedeného u soudu prvního stupně, a vrátil věc odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

- Nejvyšší soud se zabýval otázkou, zda je možné za průtahy v soudním řízení považovat období nečinnosti soudu, které bylo způsobeno tím, že mu nebyl jiným soudem zapůjčen soudní spis, jenž měl být v řízení použit jako důkaz.

- Při posuzování přiměřenosti délky řízení je dle Nejvyššího soudu nutné vzít v úvahu právo účastníka, aby jeho věc byla projednána a rozhodnuta v přiměřené době, a požadavek, aby v řízení bylo postupováno v souladu s právními předpisy a byla zajištěna spravedlivá ochrana práv účastníka. Není možné vycházet jen z abstraktní, předem dané doby řízení, ale je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem individuálního případu.

- Podle Nejvyššího soudu je porušení práva účastníka na přiměřenou délku řízení shledáno zejména tam, kde nevydání dřívějšího rozhodnutí bylo zapříčiněno nedodržením procesních pravidel, nebo tam, kde došlo k jinému pochybení ze strany orgánů veřejné moci, kdy se jedná například o prodlevy při předávání spisu mezi jednotlivými institucemi.

- Nejvyšší soud poukázal na povinnost státu garantovat právo na přiměřenou délku řízení jako celek. Všechny státní orgány musí postupovat tak, aby nebyl mařen účel řízení a nebylo ohroženo právo účastníků na projednání věci v přiměřené době. V případě žádosti o součinnost musí dožádaný orgán vyvinout maximální úsilí k tomu, aby součinnost poskytl. Pokud dožádaný orgán zjistí, že spis zapůjčit nelze, a to ani na relativně krátkou dobu, musí vyvinout úsilí k zajištění účelu žádosti a poskytnout orgánu alespoň kopii spisu, nebo jeho částí podstatných pro dokazování.

- Nejvyšší soud tedy dospěl k závěru, že doba, po kterou nemohl soud v řízení postupovat, neboť neměl k dispozici vyžádaný spis, může být považována za průtah, neboť soudu nebyla ze strany jiného státního orgánu poskytnuta nezbytná součinnost.

(2) ÚSTAVNÍ SOUD ZAMÍTL NÁVRH NA ZRUŠENÍ ČÁSTI EXEKUČNÍHO ŘÁDU (nález Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 15/18)

- Ústavní soud zamítl návrh skupiny senátorů na zrušení části zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (dále jen **exekuční řád**), v § 28 ve slovech první věty *„kterého v exekučním návrhu označí oprávněný a“* a § 38 odst. 1 první věty, která zní: *„V exekučním návrhu musí být označen exekutor, který má exekuci vést, s uvedením jeho sídla.“*

- Skupina senátorů se domáhala zrušení napadených ustanovení z důvodu jejich rozporu s principem právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy), právem na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a právem na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny). Neomezená volba soudního exekutora oprávněným podle nich znemožňuje realizaci principů výkonu exekuční činnosti, kterými jsou nezávislost, nestrannost a spravedlivost rozhodování.

- Soudní exekutor vystupuje dle Ústavního soudu jednak v postavení veřejného činitele, který vydává usnesení závazná pro adresáty, rozhoduje o odvolání a činí úkony, které v jiných případech náležejí soudcům, ale zároveň má i postavení s prvky podnikatele, jehož cílem je generovat prostředky k pokrytí nákladů exekuce a zisk.

- Ústavní soud poznamenal, že soudní exekutoři spadají do rozsahu působnosti čl. 36 odst. 1 Listiny, a proto se na ně vztahuje povinnost dodržovat zákonem stanovený postup. Avšak ústavně zaručené právo na zákonného soudce zakotvené v čl. 38 odst. 1 Listiny se týká pouze soudců, nikoliv soudních exekutorů.

- Dále Ústavní soud uvedl, že platná právní úprava umožňuje zcela neomezený výběr soudního exekutora. Soudní exekutor musí být nezávislým orgánem a jeho členové musí disponovat nezávislostí a nestranností při svém rozhodování. Ústavní soud je proto přesvědčen, že exekuční řád poskytuje dostatečné záruky pro nezávislost a nestrannost výkonu exekuční činnosti soudního exekutora.

- Závěrem Ústavní soud konstatoval, že požadavek na zavedení místní příslušnosti (principu teritoriality) do vymezení exekutorské působnosti z důvodu neexistence práva na zákonného soudního exekutora postrádá ústavně právní rozměr a sleduje pouze politický či zájmový účel. Systém umožňující oprávněnému (věřiteli), volbu soudního exekutora, který povede exekuci, není podle Ústavního soudu porušením práva na soudní ochranu.

(3) ODŠKODNĚNÍ ZA PRACOVNÍ ÚRAZ VE SVĚTLE PRINCIPU ROVNOSTI (nález Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 2925/20)

- Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti a zrušil rozsudky obecných soudů, neboť jimi bylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatele na rovnost podle čl. 1 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

- Stěžovatel utrpěl v automobilu svého zaměstnavatele vážný úraz, v důsledku čehož trpí trvalými následky a je v invalidním důchodu. Stěžovatel mimosoudně uplatnil nárok na bolestné podle občanského zákoníku na základě objektivní odpovědnosti zaměstnavatele jako provozovatele motorového vozidla. Pojišťovna zaměstnavatele však zhodnotila újmu na zdraví jako pracovní úraz a stěžovateli byla vyplacena pouze náhrada za ztížení společenského uplatnění ve smyslu zákoníku práce. Stěžovatel nebyl úspěšný ani v řízení před obecnými soudy, které rovněž kvalifikovaly újmu na zdraví jako pracovní úraz a výši náhrady stanovily podle nařízení vlády o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.

- Stěžovatel v ústavní stížnosti namítal, že důsledky duality odškodňování ztížení společenského uplatnění jsou neústavní, neboť fyzické osobě jako zaměstnanci je obecnými soudy přiznáváno výrazně nižší odškodnění oproti ostatním fyzickým osobám, čímž je porušován ústavně zakotvený princip rovnosti v právech.

- Ústavní soud poznamenal, že pokud účastník, který v důsledku pracovního úrazu utrpěl ztížení společenského uplatnění, prokáže, že by mu při posouzení věci podle občanskoprávní úpravy náleželo odškodnění ztížení společenského uplatnění v částce vyšší než na základě výše uvedeného vládního nařízení, vyžadují principy rovnosti a odškodnění zásahu do nedotknutelnosti osoby při poškození zdraví ústavně konformní výklad zákoníku práce.

- Účastníkovi by se mělo dle Ústavního soudu dostat odškodnění alespoň na úrovni, které by bylo přiznáno jinému poškozenému v občanskoprávním vztahu za okolností obdobných věci účastníka. Obecný soud je v takovém případě povinen neaplikovat nařízení vlády, ale konkrétní výši náhrady určit s přihlédnutím ke všem individuálním okolnostem případu způsobem obdobným v občanskoprávních vztazích.